

Finansiell profil

Piteå kommun 2004–2006

KommunForskning
i Västsverige

Innehåll

Inledning – syftet med denna rapport

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna
i Övre Norrland 2004–2006

Så tolkar du den finansiella profilen!

Förklaringar av de fyra perspektiven
och de finansiella nyckeltalen

Finansiell profil över kommunen 2004–2006

44 finansiella profiler 2006

– Kommunerna i Övre Norrland

Finansiella nyckeltal 2006

Länsvisa jämförelser 2006

Inledning – syftet med denna rapport

Syftet med rapporten

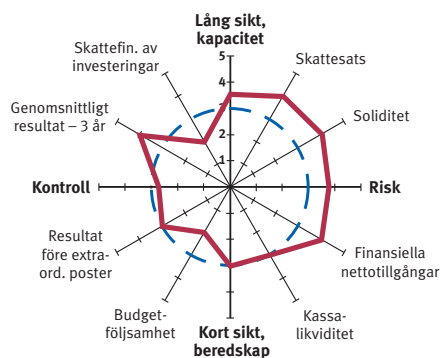
Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analysen som återfinns i kommuners årsredovisningar. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur 44 kommuner i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2004–2006. Kommunerna benämns i rapporten som Övre Norrland.

Skälet till att just dessa fyra län och 44 kommuner valdes, var att de utgör en lämplig grupp som går att jämföra storleksmässigt och geografiskt.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser "riket". Dessa nyckeltal baseras på de ca 110 kommunerna som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Rapportens olika jämförelser görs på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länet och riket.

Profilen är konstruerad i form av ett polär-diagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig hand-

lingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 11–12.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Övre Norrland har utvecklats finansiellt från 2004–2006. Här finns också en tabell som lyfter fram starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling under perioden 2004–2006. Den fokuse-

rar på att jämföra kommunens utveckling gentemot de övriga kommunerna i Övre Norrland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profilen som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länet.

Därefter följer en sida med redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Övre Norrland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Övre Norrland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras med profiler som jämför de ca 110 kommunerna i Sverige som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

I nästa avsnitt redovisas samtliga finansiella profiler för 2006 för alla kommunerna i Övre Norrland. I det näst sista avsnittet presenteras åtta finansiella nyckeltal för samtliga fyrtio kommuner. Avslutningsvis görs en jämförande finansiell analys mellan ett antal län i Sverige.

*Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige*

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna i Övre Norrland 2004–2006

Syftet med detta avsnitt är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen bland kommunerna i Jämtlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län under perioden 2004–2006. I denna rapport benämns dessa kommuner som Övre Norrland. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

De finansiella nyckeltal som används i analysen är ovägdade. Det innebär att alla de 44 kommuner som ingår i Övre Norrland väger lika tungt avseende medelvärde oavsett storlek. Anledningen till att detta beräknings sätt valts, är dels att det är det mest vanligt förekommande beräknings sättet, dels att större kommuners siffror inte skall slå igenom i analysen.

I slutet av denna finansiella analys finns en tabell där ett antal finansiella nyckeltal under perioden 2004–2006 redovisas för genomsnittet bland kommunerna i gruppen. Nyckeltalen är till stor del desamma som används i den finansiella profilen längre fram i denna rapport. I tabellen finns dock några kompletterande nyckeltal, vilka fördjupar den nedanstående analysen ytterligare.

I de tabeller som redovisas på de kommande sidorna avser ”medl” genomsnittsvärdet bland de 44 kommuner som ingår i Övre Norrland.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 110 kommunerna som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Övre Norrland består av 44 kommuner

I gruppen Övre Norrland bor ca 880 000 invånare fördelade på 44 kommuner. De 44 kommunerna omsatte under år 2006 ca 46 miljarder kr. Balansomslutningen uppgick till ca 57 miljarder kr. Kommunerna investerade under 2006 för nästan 3 miljarder kronor.

De största kommunerna är Umeå, Sundsvall, Luleå, Skellefteå, Östersund och Örnsköldsvik. De spänner befolkningsmässigt från 112 000 till 56 000 invånare och utgör totalt 665 000 av länets 880 000 invånare. De minsta kommunerna är Bjurholm, Sorsele, Dorotea, Arjeplog, Åsele, Malå och Överkalix. De ligger mellan 2 500 och 4 000 invånare.

Resultat före extraordinära poster visar en positiv utveckling

En grundläggande förutsättning för en god ekonomi på lång sikt är att de löpande intäkterna överstiger de löpande kostnaderna. Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera ”resultat före extraordinära poster”. Relateras det till verksamhetens bruttokostnader, kan man göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör ligga runt minst 2% över en längre tidsperiod. Då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal kommunal investeringsvolym med löpande skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen bibehåller sitt korta och långa finansiella handlingsutrymme.

Under den analyserade treårsperioden stärktes resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader bland kommunerna i Övre Norrland från 0,2% till 2,2%. Årets resultat i förhållande till verksamhetens kostnader gick från -0,3% till 2,2%. Skillnaden mellan de två resultaten utgörs av extraordinära poster. I riket förbättrades resultat före extraordinära poster från 0,5% till 2,5%.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2006 redovisade Skellefteå med 7,7% och Östersund med 4,9%. Därefter följde Härjedalen med 4,6% samt Arjeplog och Gällivare med 4,2%. Av dessa kommuner var alla utom Härjedalen och Arjeplog nya i toppen jämfört med 2005.

Svagast resultat före extraordinära poster redovisade Malå och Sorsele med -0,7%. Därefter följde Sundsvall med 0,2% och på 0,3% återfanns Kalix, Pajala, Strömsund och Överkalix. Av dessa fanns endast

Sorsele i botten under 2005. Det rådde en stor variation mellan kommunerna avseende resultatnivå. Spännvidden mellan starkaste och svagaste värdet varierade under 2006 mellan -0,7% och 7,7%.

Resultat före extraordinära poster*

(Procent) 2004 2005 2006

De fem starkaste värdena under 2006

Skellefteå	-3,4	2,3	7,7
Östersund	1,9	2,4	4,9
Härjedalen	2,5	3,9	4,6
Arjeplog	2,2	4,0	4,2
Gällivare	2,3	2,0	4,2

De sju svagaste värdena under 2006

Malå	0,7	0,2	-0,7
Sorsele	-4,3	-0,1	-0,7
Sundsvall	1,1	1,5	0,2
Kalix	-2,1	2,0	0,3
Pajala	0,4	0,4	0,3
Strömsund	0,7	1,5	0,3
Överkalix	0,4	0,1	0,3

Medel 0,2 1,7 2,2

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

År 2004 var motsvarande siffror från -4,9% till 6,9%. Den trend som tidigare har kunnat urskiljas – att skillnaden mellan de starkaste och de svagaste kommunerna krymper – fortsatte.

Den kommun som stärkte sitt resultat före extraordinära poster mest under perioden 2004–2006 var Skellefteå med 11,1 procentenheter. Därefter kom Bjurholm med 7,0, Robertsfors med 6,1, Storuman med 5,9 och på femte plats Ragunda med 5,5 procentenheter. I botten återfanns Vilhelmina med -3,2, Malå med -1,4, Sundsvall och Åre med -0,9 samt Vännäs och Nordmaling med -0,7 procentenheter. Av dessa uppvisade dock Vännäs och Vilhelmina relativt tillfredsställande resultat, trots att man rörde sig negativt.

Av Övre Norrlands kommuner redovisade 34 av 44 kommuner (77%) en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster under perioden.

Om en vägning görs av resultat före extraordinära poster avseende de tre senaste

årens utveckling, så var det Härjedalens kommun som uppvisade starkast genomsnittliga resultat med 3,7% per år. Därefter följde Arjeplog med 3,5%, Östersund med 3,1%, Vilhelmina med 3,0 och på femte plats kom Gällivare med 2,8%. De kommuner som uppvisade svagast genomsnittliga resultat före extraordinära poster under perioden var Bjurholm med -1,8% per år, följt av Sorsele -1,7%, Storuman med -1,2% och Robertsfors med -0,4%. Av dessa hade Storuman stora jämförelsestörande kostnader under 2004 och 2005 vilka påverkade deras resultat negativt.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under 2004–2006*

(procent) 2004 2005 2006 **Snitt**
04–06

De fem starkaste värdena under 2004–2006

Härjedalen	2,5	3,9	4,6	3,7
Arjeplog	2,2	4,0	4,2	3,5
Östersund	1,9	2,4	4,9	3,1
Vilhelmina	4,9	2,5	1,7	3,0
Gällivare	2,3	2,0	4,2	2,8

De fem svagaste värdena under 2004–2006

Bjurholm	-6,4	0,4	0,6	-1,8
Sorsele	-4,3	-0,1	-0,7	-1,7
Storuman	-2,3	-4,8	3,6	-1,2
Robertsfors	-3,9	0,6	2,2	-0,4
Ragunda	-4,7	2,9	0,8	-0,3
Medel	0,2	1,7	2,2	1,4

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader i genomsnitt under 2004–2006

Ökande investeringsvolym i gruppen

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Kommunerna i Övre Norrland redovisade ett genomsnitt på 6% under 2004 och 2005. År 2006 ökade den genomsnittliga investeringsvolymen till 7%. Jämfört med

riksgenomsnittet uppvisade Övre Norrlands en något lägre genomsnittlig investeringsvolym under perioden. I snitt låg riket på 7% under hela perioden.

Investeringsvolym 2004–2006*

(Procent) 2004 2005 2006 **Snitt**
04–06

De fem kommuner som har investerat mest under 2004–2006

Luleå	10	15	19	15
Arjeplog	9	14	19	14
Sundsvall	14	17	10	14
Åre	14	10	16	13
Dorotea	12	11	15	13

De sex kommuner som har investerat minst under 2004–2006

Strömsund	3	1	1	2
Härnösand	2	2	3	2
Ånge	4	1	2	2
Timrå	2	2	4	3
Berg	4	2	3	3
Malå	2	2	5	3
Medel	6	6	7	6

* Nettoinvesteringar i relation till verksamhetens nettokostnader

Variationerna var stora mellan enskilda kommuner. Den kommun som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2004–2006 var Luleå med i genomsnitt 15% per år. Därefter följde Sundsvall och Arjeplog med 14% och sedan Åre och Dorotea med 13%.

De kommuner som investerade minst under perioden var Strömsund, Ånge och Härnösand med 2% i snitt per år. Därefter kom Timrå, Berg och Malå med i snitt 3%. Flera av dessa kommuner är sådana kommuner som har sin fastighetsförvaltning i bolagsform och därför redovisar låga värden i kommunen.

Variationer i utveckling av skattefinansieringsgraden av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkterna för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skatte-

finansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Övre Norrlands genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar varierade under perioden. 2004 kunde kommunerna i genomsnitt finansiera 123% av årets nettoinvesteringar med skatteintäkter. Under 2005 förbättrades detta mått till 165% för att under 2006 sjunka till 146%. Kommunerna kunde alltså i genomsnitt under samtliga granskade år finansiera sina investeringar med skattemedel, vilket var positivt för kommunernas finansiella handlingsutrymme. Förklaringen till förbättringen under perioden var enbart en stärkt resultatnivå, eftersom investeringsvolymen ökade något under perioden.

I riket förbättrades den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar från 105% till 136%.

Skattefinansieringsgraden varierar, liksom övriga nyckeltal, kraftigt mellan olika kommuner i gruppen. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investerings-

Skattefinansieringsgraden av investeringarna*

(procent) 2004 2005 2006 **Snitt**
04–06

De fem starkaste värdena under 2006

Strömsund	243	300	412	318
Härnösand	262	370	200	277
Gällivare	231	310	268	270
Bjurholm	-20	428	361	256
Härjedalen	393	210	154	252

De fem svagaste värdena under 2006

Sundsvall	36	33	40	36
Robertsfors	-5	88	70	51
Åre	50	72	38	53
Luleå	67	53	48	56
Sorsele	37	69	73	60

Medel **123** **165** **146** **142**

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar relaterat till årets nettoinvesteringar exkl försäljningar

faser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad av investeringarna under perioden 2004–2006 hade Strömsund, Härnösand, Gällivare, Bjurholm och Härjedalen med ett årssnitt på över 200%. Samtliga dessa hade dock en investeringsvolym som var mycket under genomsnittet i gruppen. De låg på 2–5% av sina nettokostnader. Gruppsnittet var 6,3%.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Sundsvall, Robertsfors, Åre, Luleå och Sorsele. Samtliga låg under 60% i genomsnitt under samma period. Sundsvall, Robertsfors och Sorsele redovisade svaga resultat, men också en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket förklarade den svaga skattefinansieringsgraden. Förklaringen för Luleå och Åre var att de hade en klart högre investeringsvolym än genomsnittet i gruppen.

Avslutningsvis kan det nämnas att 31 kommuner (70%) under 2004–2006 kunde skattefinansiera samtliga av sina investeringar. Övriga 13 kommuner var tvungna att öka sin låneskuld eller minska på likviditeten.

Kontinuerlig förbättring av kassalikviditeten

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Gruppens genomsnittliga kassalikviditet förbättrades under perioden från 91% till 97%, vilket innebar att de kortfristiga skulderna något översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock mer än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt

inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 50% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, dvs låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Rikets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades mellan 2004 och 2006 från 72% till 79%. Många kommuner i Övre Norrland ligger alltså på en klart högre likviditetsnivå än i riket.

Återigen bör betonas att variationen mellan gruppens kommuner var stor. Kassalikviditeten varierade mellan 376% och 35%. Jämfört med 2005 har avståndet mellan starkaste och svagaste värdena dock krympt något. Allt fler kommuner som har överlikviditet utnyttjar den till att finansiera sina investeringar med om det är nödvändigt, istället för att gå ut på marknaden och låna.

Starkast kassalikviditet 2006 hade Härjedalen med 376%, därefter följde Övertorneå med 262%, Norsjö med 223%, Vilhelmina med 206% och Malå med 155%. Svagast likviditet hade Umeå 32%, Luleå med 36%, Arjeplog med 41%, Sorsele med 48% och till sist Haparanda med 49%. Flera av dessa kommuner har dock medvetet valt att ligga på en låg

Kassalikviditet*

(Procent)	2004	2005	2006
De fem starkaste värdena under 2006			
Härjedalen	375	368	376
Övertorneå	176	213	262
Norsjö	187	194	223
Vilhelmina	181	193	209
Malå	156	169	155
De fem svagaste värdena under 2006			
Umeå	65	61	35
Luleå	82	63	36
Arjeplog	33	43	41
Sorsele	63	49	48
Haparanda	85	68	49
Medel	91	96	97

* Omsättningstillgångar exkl. förråd i relation till korta skulder

nivå och komplettera med upplåning över någon form av kredit.

Det är viktigt att de kortfristiga skulderna studeras ihop med nyckeltal som soliditet och finansiella nettotillgångar, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Något försvagad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt.

Övre Norrlands genomsnittliga soliditet försvagades från 3 till 2% under 2004–2006. En viktig förklaring till detta var att kommunernas genomsnittliga resultat inte klarade att täcka ökningen av pensionsförpliktelserna inom linjen som ökade relativt mycket under 2006. Rikets soliditet försvagades också, från 6% till 5%.

Även soliditeten varierade kraftigt mellan kommunerna. Starkast soliditet under 2006 hade Piteå med 45%, följd av Luleå med 42%, Vilhelmina och Övertorneå med 40% och på femte plats Östersund med 35%. Detta är nästan identiskt samma ordningsföljd som under 2005, förutom att tre av de fem kommunerna har försvagat sin soliditet med en till två procentenheter.

Svagast soliditet under 2006 uppvisade Ragunda med –51%. Näst svagast soliditet uppvisade Kramfors och Timrå med –37%. Dessa följdes av Bjurholm med –35% och Överkalix med –28%. De här fem kommunerna och ytterligare 16 i gruppen redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderades i måttet. Jämfört med föregående år har denna siffra ökat med fyra kommuner.

Av de 44 kommunerna i gruppen var det 19 kommuner som under perioden lyckades förbättra sin soliditet (inklusive samt-

liga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) mellan 2004 och 2006. 19 kom-

Soliditet*

(procent)	2004	2005	2006
De fem starkaste värdena under 2006			
Piteå	46	46	45
Luleå	33	34	42
Vilhelmina	40	42	40
Övertorneå	43	40	40
Östersund	33	35	35
De fem svagaste värdena under 2006			
Ragunda	-50	-47	-51
Kramfors	-24	-27	-37
Timrå	-36	-35	-37
Bjurholm	-31	-32	-35
Överkalix	-19	-14	-28
Medel	3	4	2

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar

muner försvagade sin soliditet och 6 kommuner uppvisade en oförändrad soliditet.

Luleå, Bräcke, Älvsbyn, Boden, Krokom, Härnösand och Gällivare tillhörde de kommuner som förbättrade sin soliditet med tre procentenheter eller mer.

Arvidsjaur, Ånge, Överkalix, Nordmaling, Kramfors och Sorsele tillhörde de kommuner som försvagade sin soliditet med fem procentenheter eller mer.

Soliditet är dock svår att jämföra kommuner emellan, då en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Även pensionsskuldberäkningar kan variera mellan olika kommuner på grund av att de har kommit olika långt med att aktualisera sina pensionsförpliktelser.

Förbättrade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen samtliga omsättningsstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske

kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåtten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Studeras år 2004 i förhållande till 2006 stärktes de genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader. De låg på -15% under 2004. År 2005 förbättrades de till -13% och under 2006 stärktes de ytterligare till -11%. I riket skedde också en förbättring från -15% till -11% under perioden.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2006 uppvisade Härjedalen med 51%. Näst starkast var Skellefteå med 42%. Sedan följde Östersund med 29%. Positiva värden redovisades av ytterligare elva kommuner, totalt fjorton stycken. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras också ofta av en god soliditet, men det finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningsstillgångar.

Finansiella nettotillgångar*

(Procent)	2004	2005	2006
De fem starkaste värdena under 2006			
Härjedalen	46	50	51
Skellefteå	39	38	42
Östersund	25	28	29
Norsjö	17	20	22
Vilhelmina	15	17	18
De fem svagaste värdena under 2006			
Bjurholm	-68	-67	-60
Ragunda	-67	-63	-60
Haparanda	-53	-52	-48
Vännäs	-52	-48	-47
Sorsele	-80	-51	-45
Medel	-15	-13	-11

* Se beskrivning sidan 12.

Svagast värden uppvisade Bjurholm och Ragunda med -60%, följda av Haparanda med -48%; Vännäs med -47% och Sorsele med -45%. Med dessa kommuner är det

oftast tvärtom. Förutom en oftast svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Haparanda och Vännäs har t ex ingen speciellt svag soliditet, utan en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De fyra andra kommunerna har däremot både en svag soliditet och svaga finansiella nettotillgångar.

Skattesatsen oförändrad

Den genomsnittliga primärkommunala skattesatsen i gruppen förändrades inte under 2004–2006. Den uppgick till 22,59 kr.

Lägst skatt i Övre Norrland under 2006 hade Övertorneå med 21,53 kr, följt av Örnsköldsvik med 21,79 kr. Högst skatt hade Ragunda med 23,57 kr. Näst högst hade Norsjö och Malå med 23,15 kr.

Skattesats 2004–2006

(Procent)	2004	2005	2006
De fem kommunerna med lägst skattesats 2006			
Övertorneå	21,53	21,53	21,53
Örnsköldsvik	21,79	21,79	21,79
Jokkmokk	21,88	21,88	21,88
Piteå	22,03	22,03	22,03
Arvidsjaur	22,08	22,08	22,08
De fem kommunerna med högst skattesats 2006			
Ragunda	23,57	23,57	23,57
Malå	23,15	23,15	23,15
Norsjö	23,15	23,15	23,15
Sollefteå	23,09	23,09	23,09
Strömsund	23,07	23,07	23,07
Medel	22,59	22,59	22,59

Borgensåtaganden minskar något

Kommunerna i Övre Norrland fortsatte under perioden att minska sina borgensåtaganden, dock i något minskad omfattning jämfört med tidigare. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade kommunerna i gruppen ett genomsnittligt värde på 39% år 2004. Två år senare hade det sjunkit till 37%. En förklaring till detta är minskade borgensåtaganden för egnahem och småhus. På senare år har även försäljningar av

bostadsbestånd och att några kommuner har övergått från borgen till internbanksförfarande spelat roll.

De kommuner i gruppen som under år 2006 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader var Härnösand (99%), Berg (93%), Ånge (88%), och Arvidsjaur (69%). Lägst borgensåtagande hade beviljats av Sorsele (0%), Malå (1%) samt Ragunda och Åre (2%).

Borgensåtagande* 2004–2006

(Procent) 2004 2005 2006

De fem kommunerna med lägst borgensåtagande 2006

Sorsele	2	0	0
Malå	1	1	1
Ragunda	2	2	2
Åre	3	2	2
Sundsvall	3	3	3

De fem kommunerna med högst borgensåtagande 2006

Härnösand	104	103	99
Berg	100	93	93
Ånge	90	87	88
Arvidsjaur	63	70	69
Boden	61	58	69

Medel 39 38 37

* Borgensåtagande i % av verksamhetens kostnader

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, minskade sina borgensåtagande mest under perioden var Östersund med –21 procentenheter följt av Nordmaling med –20 procentenheter. Därefter följde Jokkmokk med –16 procentenheter.

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, ökade sina borgensåtagande mest under perioden var Älvsbyn med 21 procentenheter följt av Skellefteå med 15 procentenheter.

25 kommuner minskade under perioden sina borgensåtaganden (56%). Fem uppvisade oförändrad nivå och resterande fjorton kommuner ökade sina borgensåtaganden.

Förbättrad budgetföljsamhet

När det gäller budgetföljsamhet mäts den i modellen mot ”resultat 1” eller resultatraden ”verksamhetens nettokostnader”. Meningen är att försöka fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster. För att kunna göra jämförelser kommunerna emellan relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader.

När det gäller ovanstående budgetavvikelse på nämndnivå skedde en genomsnittlig förbättring från –0,5% till –0,3% mellan 2004 och 2006. Två kommuner hade under 2006 ingen budgetavvikelse, 19 kommuner uppvisade en positiv avvikelse och 23 kommuner redovisade en negativ budgetavvikelse när det gäller verksamhetens nettokostnader. Jämfört med 2004 var det ungefär detsamma, då 24 kommuner hade negativa budgetavvikelser.

Sammanfattningsvis

Efter några års resultatförsvagning har den genomsnittliga resultatnivån förbättrats ganska kraftigt under 2005 och 2006 bland kommunerna i Övre Norrland. Det går ur ett finansiellt perspektiv bra för kommunerna i Sverige och i Övre Norrland. En ökad eller oförändrad investeringsvolym i det flesta kommuner i Övre Norrland har kunnat finansieras med skatteintäkter, vilket har inneburit kommunernas skuldbörda inte har ökat. Den har snarare minskat i ett antal kommuner, då man har kunnat amortera av sina skulder med del av det goda resultatet. Detta ger starkare förutsättningar inför kommande lågkonjunktur, vilket är nödvändigt för flera kommuner i Övre Norrland, då dessa kommuners finansiella handlingsutrymme är svagare om en jämförelse görs med genomsnitt i Sverige.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt fortsatte dock att försvagas under perioden, trots en hel del engångsintäkter i samband med försäljningar och bolagsbildningar. Detta är ett problem som bör uppmärksammas. Skuldbördan i form av icke finansierade

pensionsförpliktelser får inte bli för tung för kommande generationer. Då kommer de att få använda en allt för stor andel av sin skatt till att finansiera vad tidigare generationer har konsumerat.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme på kort och lång sikt är skillnaderna stora mellan enskilda kommuner eller grupper av kommuner. Det finns få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. Övre Norrland innehåller kommuner såsom Arjeplog, Boden, Gällivare, Härjedalen, Haparanda, Luleå, Norsjö, Piteå, Skellefteå, Storuman, Umeå, Vilhelmina, Östersund, Örn-sköldsvik och Övertorneå som uppvisar goda och/eller kontrollerade resultatnivåer i kombination med relativt god finansiell ställning,

Gruppen innehåller också ett antal kommuner som både har problem med svaga resultatnivåer och en svag finansiell ställning – i många fall kombinerat med en hög skattesats. Dessa är Bjurholm, Kramfors, Pajala, Ragunda, Sorsele och Överkalix.

På nästa sida finns en tabell som försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2006 års räkenskaper. Den är ett komplement till den finansiella profilen som redovisas på sidorna 13–17. Där kan du ta del av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Övre Norrland. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner?

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Övre Norrland 2006

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
<p>Skattesats 2006 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ”ju högre upp i tabellen en kommun befinner sig, desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet”.</p> <p>Exempelvis: Övertorneå har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp.</p> <p>Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.</p>	<p>22,00 kr eller lägre Övertorneå Örnsköldsvik Jokkmokk</p>	<p>22,01 till 22,50 kr Piteå Arvidsjaur Boden Älvsbyn Arjeplog Haparanda Luleå Sundsvall Gällivare Kalix Timrå Östersund Robertsfors Skellefteå Storuman Pajala</p>	<p>22,51 kr eller högre Krokom Bräcke Åre Överkalix Umeå Nordmaling Härjedalen Kramfors Lycksele Berg Bjurholm Dorotea Sorsele Vilhelmina Vindeln Vännäs Åsele Ånge Härnösand Strömsund Sollefteå Malå Norsjö Ragunda</p>
<p>Resultatnivå 2006 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader)</p>	<p>1,5% eller starkare Skellefteå Östersund Härjedalen Arjeplog Gällivare Haparanda Storuman Boden Ånge Härnösand Krokom Övertorneå Norsjö Umeå Dorotea Luleå Åsele Piteå Kiruna Vännäs Örnsköldsvik Lycksele Robertsfors Älvsbyn Arvidsjaur Timrå Vindeln Berg Vilhelmina Sollefteå</p>	<p>1,49% till 0,0% Åre Jokkmokk Nordmaling Bräcke Ragunda Bjurholm Kramfors Kalix Pajala Överkalix Strömsund Sundsvall</p>	<p>-0,1% eller svagare Malå Sorsele</p>

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT**Starkt värde¹****Varken starkt eller svagt¹****Svagt värde¹****Långsiktig resultatnivå 2004–2006**

(Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens bruttokostnader)

1,5% eller starkare

Härjedalen
Arjeplog
Vilhelmina
Östersund
Gällivare
Vännäs
Övertorneå
Dorotea
Krokom
Bräcke
Härnösand
Norsjö
Kiruna
Skellefteå
Haparanda
Åre
Vindeln
Lycksele
Älvsbyn
Berg
Luleå
Nordmaling
Umeå
Örnsköldsvik

1,49% till 0,0%

Sollefteå
Åsele
Piteå
Boden
Sundsvall
Jokkmokk
Strömsund
Timrå
Pajala
Ånge
Överkalix
Arvidsjaur
Kramfors
Kalix
Malå

–0,1% eller svagare

Ragunda
Robertsfors
Storuman
Sorsole
Bjurholm

Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2006

(Kassalikviditet)

75% eller högre

Härjedalen
Övertorneå
Norsjö
Vilhelmina
Malå
Lycksele
Piteå
Dorotea
Krokom
Skellefteå
Bräcke
Gällivare
Örnsköldsvik
Boden
Storuman
Vindeln
Nordmaling
Åsele
Robertsfors
Överkalix
Strömsund
Pajala
Jokkmokk
Ånge
Älvsbyn
Östersund
Berg

74,9% till 55%

Kramfors
Härnösand
Kiruna
Kalix
Sollefteå
Åre
Timrå
Arvidsjaur
Sundsvall
Vännäs

54,9% eller lägre

Ragunda
Bjurholm
Haparanda
Sorsole
Arjeplog
Luleå
Umeå

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT
Starkt värde¹
Varken starkt eller svagt¹
Svagt värde¹
**Långsiktigt finansiellt
handlingsutrymme 2006**

(Soliditet inkl pensionsförpliktelser och särskild löneskatt)

25% eller högre

Piteå
Luleå
Vilhelmina
Övertorneå
Östersund
Norsjö
Härjedalen
Arjeplog

24,99% till 0%

Skellefteå
Boden
Dorotea
Örnsköldsvik
Lycksele
Storuman
Umeå
Åsele
Åre
Gällivare
Berg
Jokkmokk
Vindeln
Sundsvall
Vännäs

-0,1% eller svagare

Kiruna
Malå
Arvidsjaur
Kalix
Haparanda
Härnösand
Sollefteå
Bräcke
Nordmaling
Ånge
Älvsbyn
Strömsund
Robertsfors
Krokom
Pajala
Sorsele
Överkalix
Bjurholm
Kramfors
Timrå
Ragunda

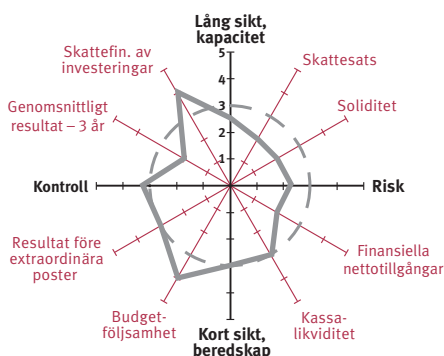
1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella nyckeltal, Övre Norrland 2004–2006

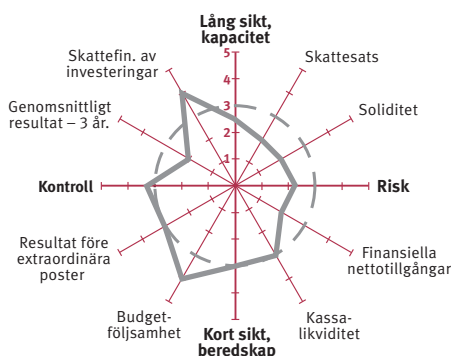
	2004	2005	2006
Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	94,5	93,0	92,6
Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	5,0	4,9	4,7
Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	0,3	0,1	0,1
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,8	98,0	97,4
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	123	165	146
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	6,1	6,1	7,2
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	0,2	1,7	2,2
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	-0,3	1,3	2,2
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	0,2	0,6	1,4
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %	3	4	2
Primärkommunal skattesats, kr	22,59	22,59	22,59
Kassalikviditet, %	91	96	97
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-15	-13	-11
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	39	38	37
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,5	-0,1	-0,3

Så tolkar du den finansiella profilen!

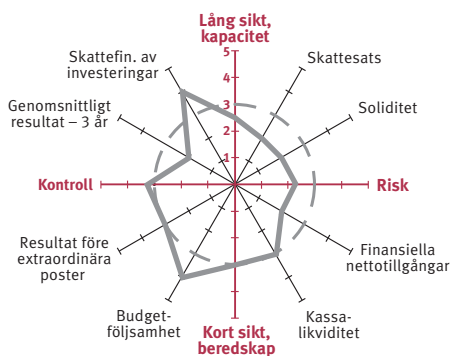
Den finansiella profil i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

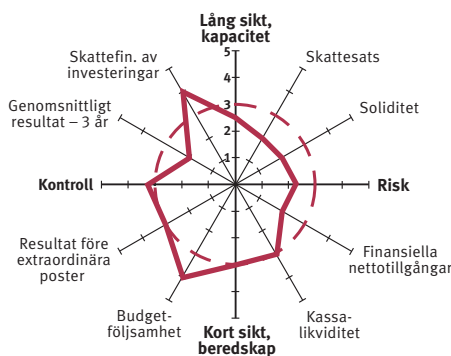
Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 12.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5 enligt normalfördelningskurvan. Det finns 44 kommuner i gruppen Övre Norrland och poängen har fördelats enligt följande: De fem kommuner som har de starkaste observationerna/nyckeltalen har fått en femma (11%), de tio kommunerna därefter har fått en fyra (22%). De fjorton kommuner som ligger i mitten har fått en trea (34%). Påföljande tio kommuner har fått en tvåa (22%) och de fem svagaste kommunerna har följaktligen fått en etta (11%).

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är *Risk* summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår

nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelser mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättnings-tillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmätten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Piteå kommun 2004–2006

Syftet med den här analysen är att redovisa var Piteå kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2004–2006 i förhållande till övriga kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. I denna analys benämns gruppen som kommunerna i "Övre Norrland". Analysen görs i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen i förhållande till länens övriga kommuner.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polardiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Piteå för 2004–2006 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har haft i förhållande till övriga kommuner i gruppen. Den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen, har man visserligen det starkaste värdet för nyckeltalet i det granskade gruppen, men värdet kan behöva förbättras för att nå t ex god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är nyckeltalets värde oftast mer än tillfredsställande.

Inledningsvis i denna analys belyses hur de åtta nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tiden både för Piteå och för genomsnittet i gruppen. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2004 och 2006. Till sist ges en avslutande kom-

mentar till Piteås finansiella ställning och utveckling de senaste tre åren.

Några finansiella nyckeltal under perioden 2004–2006

Nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Redovisas en nettokostnadsandel under 100%, har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen en nettokostnadsandel på 98% eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

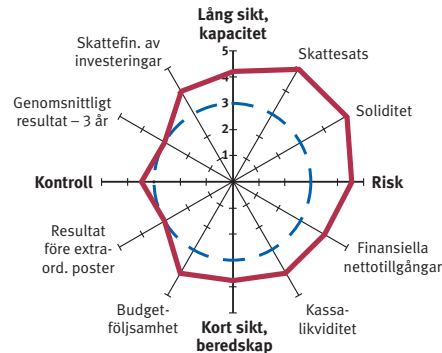
När Piteås nettokostnadsandel för 2006 analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 94,2% (95,0 = 2005 års nivå) av skatteintäkterna. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 4,6% (4,7) och finansnettot -1,7% (-0,8)*. Detta innebär att kommunens nettokostnader sammanlagt tog i anspråk 97,1% (98,9) av skatteintäkterna. Kommunens nettokostnadsandel har under perioden utvecklats i positiv riktning och låg för 2006 klart under de 98% som generellt betraktas som god ekonomisk hushållning.

* Minustecken innebär att kommunen har ett positivt finansnetto som tillför medel till kommunen.

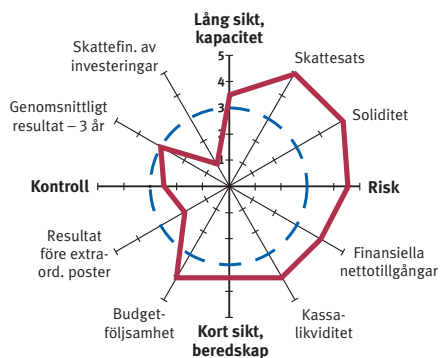
Resultat före extraordinära poster

Ett annat mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

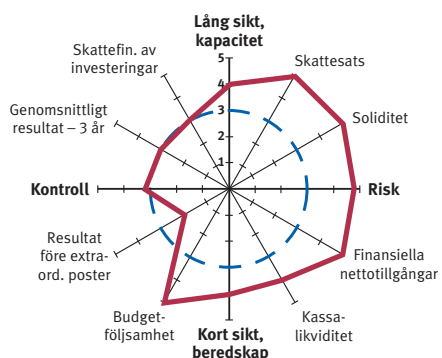
Piteå kommun 2006

Piteå kommun 2005

Piteå kommun 2004

När det gäller resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader, redovisade Piteå ett förbättrat resultat under perioden. Kommunen gick från 0,0% till 2,4% mellan 2004 och 2006. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i Övre Norrland var en förbättring från 0,2% till 2,2%.

Piteå hade alltså 2004–2006 en något starkare genomsnittlig resultatutveckling jämfört snittet hos kommunerna i gruppen. Piteå kommun redovisade en förbättring med 2,4 procentenheter, medan gruppens förbättring stannade på 2,0 procentenheter.

Kommunen hade under 2006 det 23:e starkaste resultatet i gruppen. Detta innebär en 3:a i den finansiella profilen, vilket var en förbättring jämfört med 2004 och 2005 då kommunen fick en 2:or.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter för materiella anläggningstillgångar med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Relateras Piteås nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen sammanlagt under 2004–2006 hade en total investeringsvolym som var likartad med genomsnittet i gruppen. I genomsnitt investerade Piteå kommun för 6,2% av sina nettokostnader per år under perioden. Värdet för gruppen uppgick till 6,5% per år.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar med. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefinansieringsgrad av investeringarna”. Redovisades ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, inne-

bar det att kommunen kunde skattefinansiera samtliga investeringar som genomfördes under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Mellan 2004 och 2005 försvagades skattefinansieringsgraden från 95% till 65%. Det berodde på att nettoinvesteringarna ökade kraftigt från 75,8 till 137,2 mkr, eftersom resultatet samtidigt förbättrades från 0,2 till 17,2 mkr.

Under 2006 förbättrades skattefinansieringsgraden av investeringarna till 161%. Det berodde på att nettoinvesteringarna minskade från 137,2 till 75,3 mkr samtidigt som resultatet förbättrades från 17,2 till 46,9 mkr.

För gruppens kommuner i genomsnitt, uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 123%, 165% samt 143% under den aktuella perioden. I jämförelse med gruppens snitt var Piteå kommuns skattefinansieringsgrad svagare under 2004 och 2005 men starkare under 2006.

När det gäller poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar i den finansiella profilen har den varierat under perioden. Under 2004 var det en 3:a, 2005 en 1:a och 2006 en 4:a.

Soliditet inkl. pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap. Piteå kommun hade 2006 en soliditet som var klart starkare än snittet i gruppen. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till 45% jämfört med genomsnittliga 2%.

Under perioden uppvisade Piteå utvecklingsmässigt samma trend för soliditeten som genomsnittet bland kommunerna i gruppen. Kommunen redovisade en soliditetsförsämring från 46% till 45%, medan den genomsnittliga soliditeten i gruppen försvagades från 3% till 2%. Det som är positivt med en förbättrad eller

oförändrad soliditet, som inkluderar samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt, är att kommunen har täckt in även ökningen av pensioner och löneskatt inom linjen i sitt resultat. Kommunens totala finansiella handlingsutrymme har då förbättrats.

Piteå hade 2006 den starkaste soliditeten i gruppen. Detta innebär en stark 5:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2004 och 2005.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet. I måttet elimineras också vidareutlåning inom koncernen, eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet.

Piteås finansiella nettotillgångar är oförändrade mellan 2004 och 2006, de var båda dessa år 16%. Detta innebär att kommunens finansiella tillgångar överstiger kommunens finansiella skulder. Jämfört med övriga kommuner i gruppen har Piteå klart högre finansiella nettotillgångar, eftersom gruppen under perioden har gått från –15% till –11%. Detta innebär en 4:a i den finansiella profilen, samma poäng som under 2005 men en försämring jämfört med 2004 då kommunen fick en 5:a.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2004 uppgick Piteås kassalikviditet till 131%. År 2005 försvagades den till 121%, för att 2006 förbättras och uppgå till 138%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i gruppen förbättrades från 92% till 97% under de granskade åren. Detta innebar att likviditeten i Piteå kommun jämfört med genomsnittet bland kommunerna i gruppen var likartad, fast på en klart högre nivå.

Trots att kassalikviditeten förbättrats, har Piteå haft 4:or i den finansiella profilen under hela perioden. Det förklaras av att utvecklingen i Piteå varit likvärdig med den genomsnittliga utvecklingen i gruppen.

Skattesats

Piteås skattesats uppgick under hela perioden till 22,03 kr. Det är den fjärde lägsta skattesatsen i gruppen och den är 56 öre lägre än genomsnittet, vilket uppgick till 22,59 kr (2006). Detta innebar att kommunen fick en 5:a i den finansiella profilen, vilket var detsamma som under 2004 och 2005.

Den genomsnittliga skattesatsen i gruppen förändrades ej under perioden, utan uppgick till 22,59 kr under samtliga år.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Piteå uppgick detta mått år 2006 till 0,3%, vilket var en något lägre budgetavvikelse än under 2005, då avvikelsen var 0,7%. Under 2004 redovisades en avvikelse på 0,3%. För gruppens kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till -0,5% 2004, -0,1% 2005 samt -0,3% 2006, det vill säga den genomsnittliga budgetföljsamheten i gruppen har varit likartad under de senaste åren.

Samma trend gäller i princip också för Piteå. Poängen för budgetföljsamhet i

profilen låg under 2006 på en 4:a, vilket var samma som 2005 men en försämring jämfört med 2004 då kommunen fick en 5:a.

Borgensåtagande

Piteå hade 2006 beviljat högre borgensåtaganden än genomsnittet bland kommunerna i Övre Norrland. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Piteå ett värde på 67%, medan genomsnittet i gruppen låg på 37%. Under 2004 uppgick detta mått i gruppen till också 40%, vilket innebar att de genomsnittliga beviljade borgensåtagandena i gruppen minskade under perioden. Piteås kommun uppvisade samma trend som gruppen. I Piteå minskade borgensåtagandena i relation till verksamhetens kostnader från 74% till 67%. Nyckeltalet ingår ej i den finansiella profilen.

Den finansiella profilens utveckling mellan 2004 och 2006

Piteå har förändrat samtliga fyra perspektiv i den finansiella profilen mellan 2004 och 2006. Perspektiven kontroll och långsiktig handlingsberedskap har förbättrats medan perspektiven risk och kortsiktig handlingsberedskap har försämrats.

Kontrollperspektivet förbättrades mellan 2004 och 2006 från 3,25 till 3,5 poäng. Tre av fyra nyckeltal i perspektivet förändrades poängmässigt. Resultat före extraordinära poster stärktes från en 2:a till en 3:a och skattefinansieringsgraden av nettoinvesteringar förbättrades från en 3:a till en 4:a. I motsatt riktning gick poängen för budgetföljsamhet som försvagades från en 5:a till en 4:a. Genomsnittligt resultat förändrades inte utan låg på 3:or under hela perioden.

Den långsiktiga handlingsberedskapen förbättrades från 4,0 till 4,25 under hela perioden. Förbättringen förklaras av att ett av de fyra nyckeltalen i perspektivet förändrades. Det var skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringar som förbättrades. Nyckeltalet gick från en 3:a till en 4:a under perioden. Poängen för genomsnittligt resultat under de tre senaste

åren var 3:or under hela perioden; skattesats och soliditet låg på 5:or under hela perioden.

Poängen för **riskförhållande** försvagades från 4,75 till 4,5 poäng. Förklaringen till utvecklingen är att poängen för finansiella nettotillgångar gick från 5:a till 4:a. Övriga nyckeltal i perspektivet – det vill säga kassalikviditet (5:a), skattesats (5:a) och soliditet (5:a) – var oförändrade under perioden.

För det avslutande fjärde perspektivet, **kortsiktig handlingsberedskap**, försvagades poängen från 4,0 till 3,75 poäng på grund av att budgetföljsamhet och finansiella nettotillgångar försämrades från 5:or till 4:or under perioden. Mot detta skall ställas att resultat före extraordinära poster stärktes från en 2:a till en 3:a. Det fjärde nyckeltalet i perspektivet, kassalikviditet, låg på 4:or under perioden.

Avslutande kommentar

Piteå kommun har en god kontroll över sin ekonomiska utveckling. Resultatet ligger på en god nivå och har så gjort de två senaste åren. Kommunen har haft en normal investeringsnivå och lyckats bibehålla den långsiktiga behandlingsberedskapen.

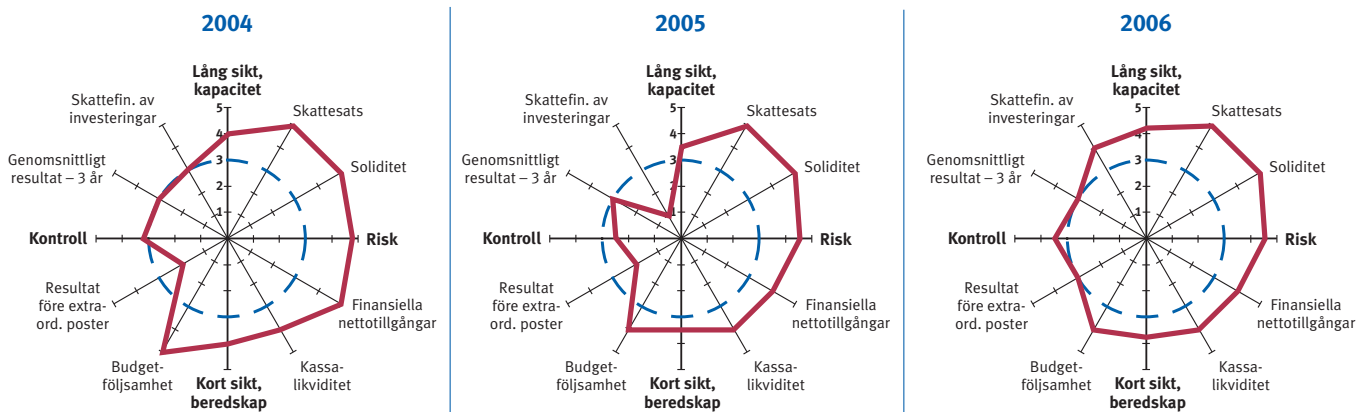
Kan kommunen även fortsättningsvis upprätthålla en god resultatnivå och kombinera den med en balanserad investeringsvolym, kommer Piteås redan goda långsiktiga finansiella handlingsutrymme att stärkas och ge utrymme för framtida satsningar om sådana behövs genomföras. Detta förutsätter dock en fortsatt god aktiv styrning, där ekonomin hela tiden ställs mot de ökande verksamhetsbehoven.

Finansiella nyckeltal

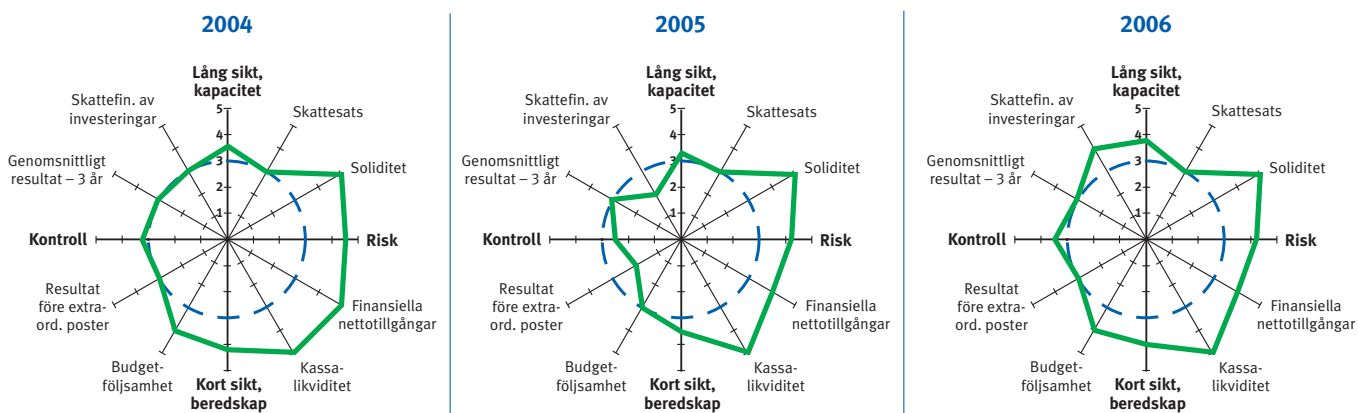
	2004		2005		2006	
	Övre Norrland	Piteå kommun	Övre Norrland	Piteå kommun	Övre Norrland	Piteå kommun
<i>Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	94,5	96,0	93,0	95,0	92,6	94,2
<i>Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	5,0	4,8	4,9	4,7	4,7	4,6
<i>Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	0,3	-0,9	0,1	-0,8	0,1	-1,7
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,8	100,0	98,0	98,9	97,4	97,1
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	123	95	165	65	146	161
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	6,1	5,1	6,1	8,9	7,2	4,7
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	0,2	0,0	1,7	0,9	2,2	2,4
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	-0,3	0,0	1,3	0,9	2,2	2,4
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren	0,2	0,5	0,6	0,4	1,4	1,1
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	3	46	4	46	2	45
Primärkommunal skattesats, kr	22,59	22,03	22,59	22,03	22,59	22,03
Kassalikviditet, %	91	131	96	121	97	138
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-15	16	-13	13	-11	16
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	39	74	38	69	37	67
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,5	0,3	-0,1	0,7	-0,3	0,3

Finansiella profiler för Piteå kommun . . .

. . . i förhållande till Övre Norrland

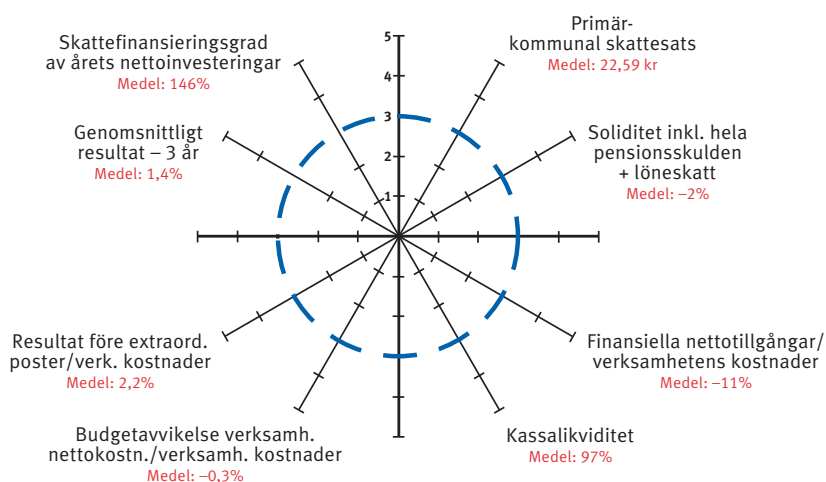
. . . i förhållande till riket

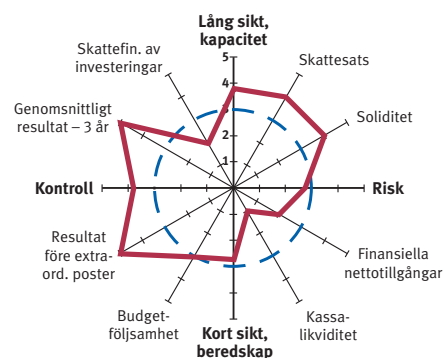
44 finansiella profiler

– Kommunerna i Övre Norrland 2006

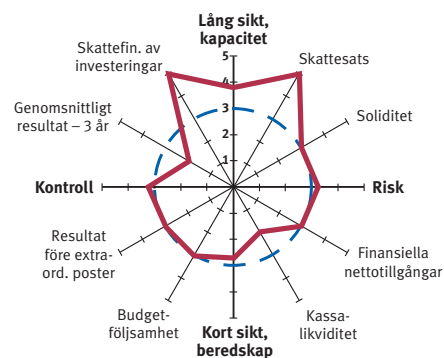
Medelvärden i profilen 2006

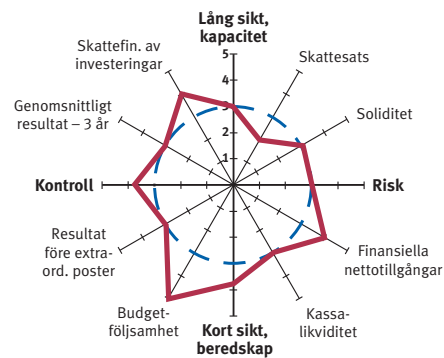
Arjeplog

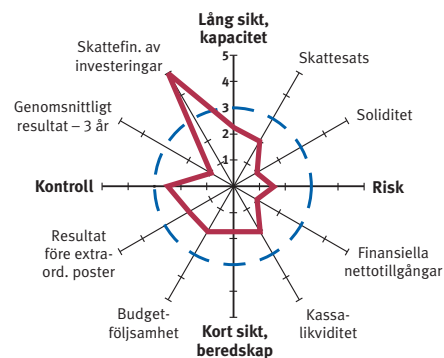
Arvidsjaur

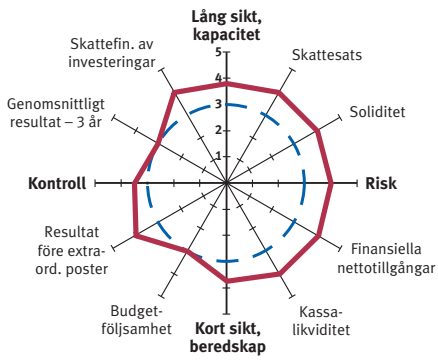
Berg

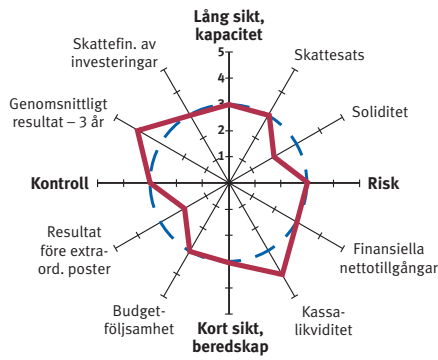
Bjurholm

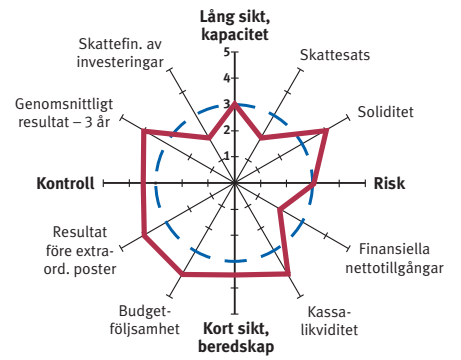
Boden

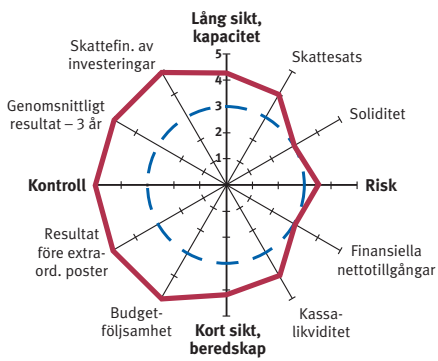
Bräcke

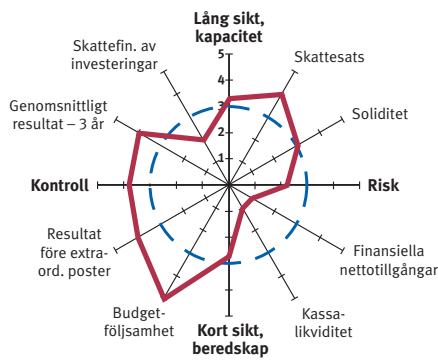
Dorotea

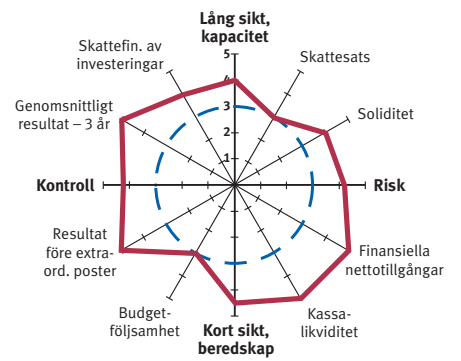
Gällivare

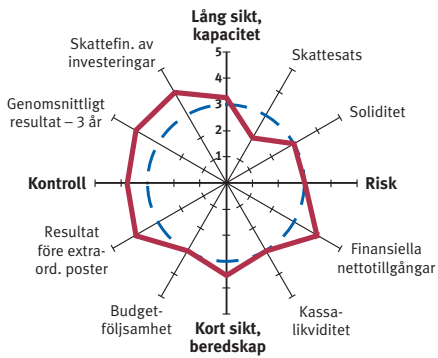
Haparanda

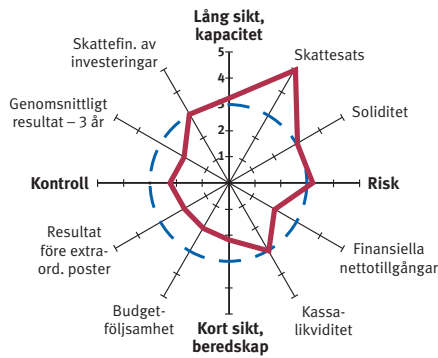
Härjedalen

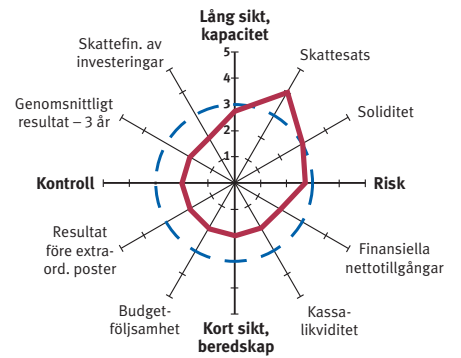
Härnösand

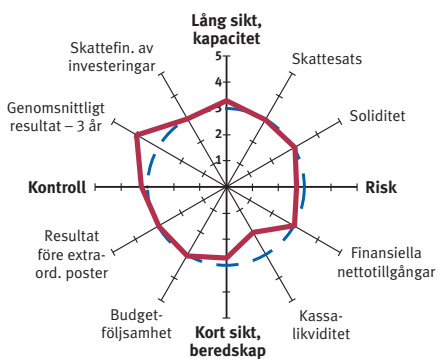
Jokkmokk

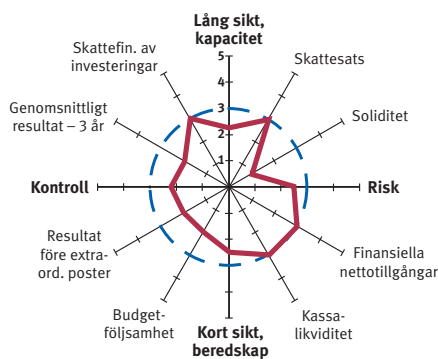
Kalix

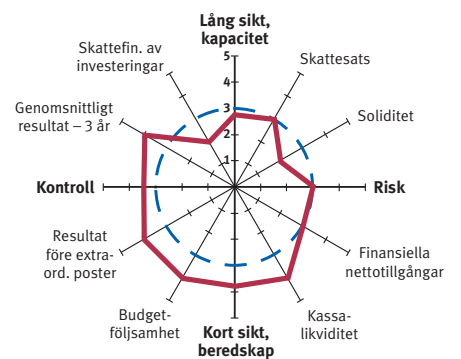
Kiruna

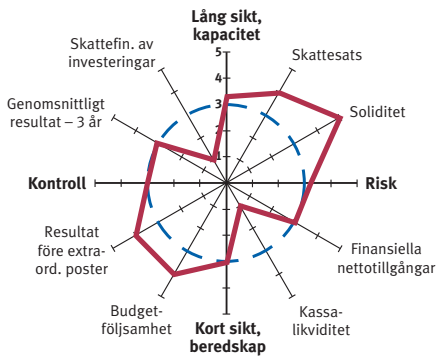
Kramfors

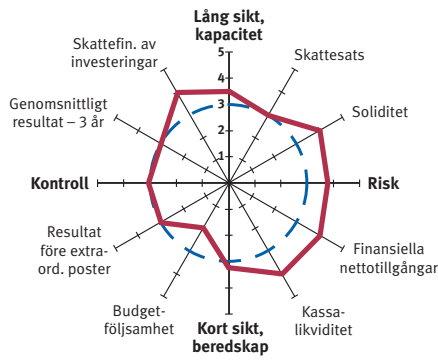
Krokoms

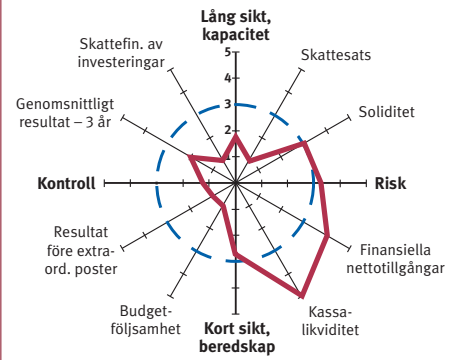
Luleå

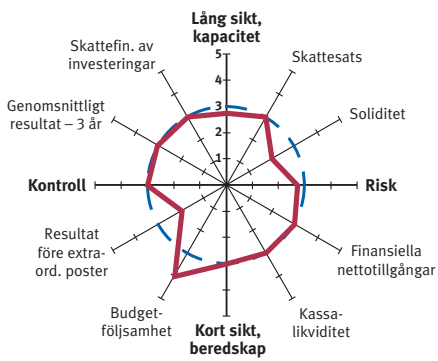
Lycksele

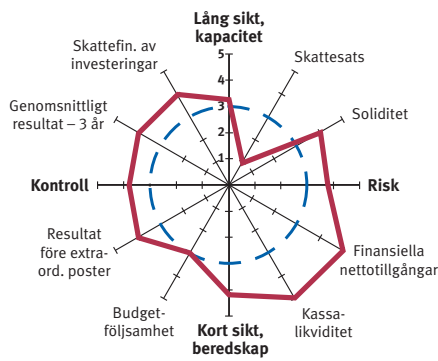
Malå

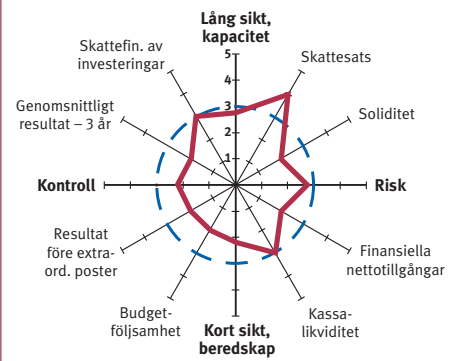
Nordmaling

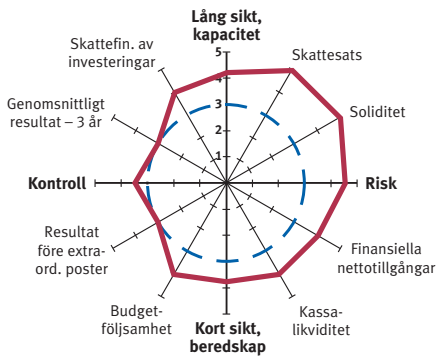
Norsjö

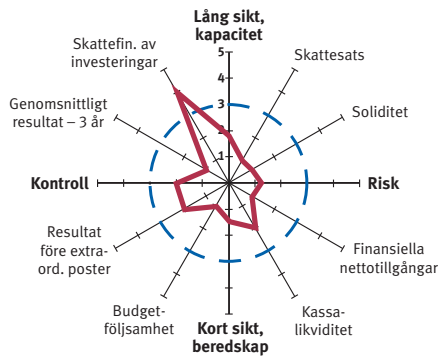
Pajala

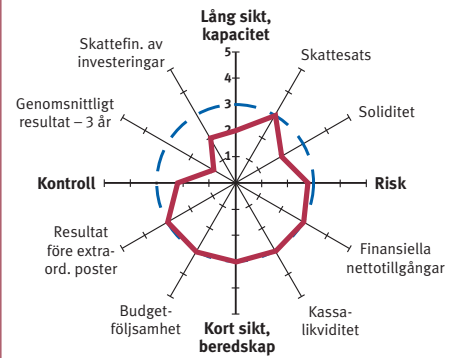
Piteå

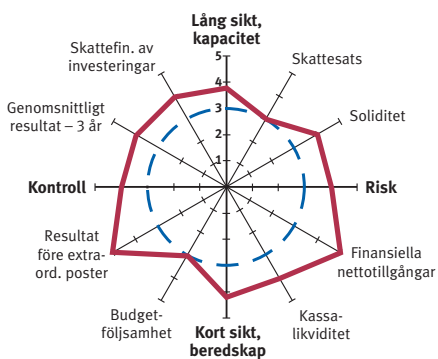
Ragunda

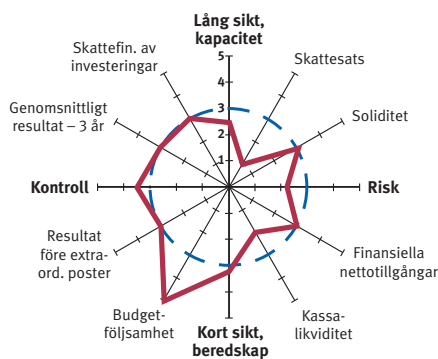
Robertsfors

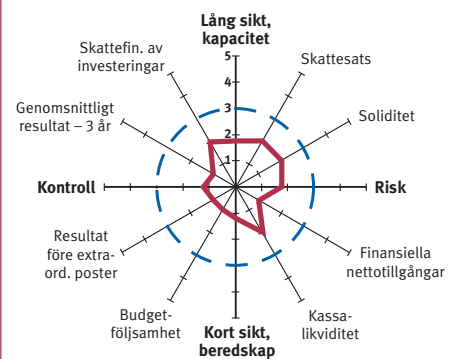
Skellefteå

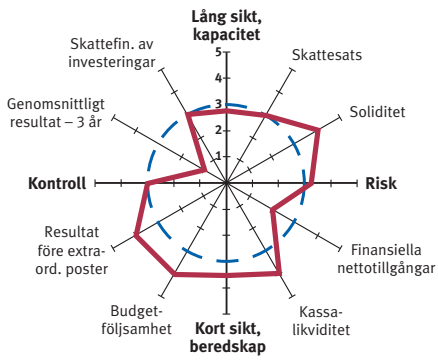
Sollefteå

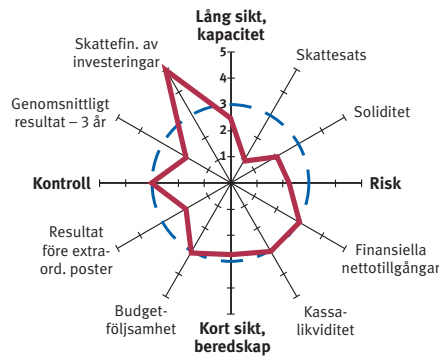
Sorsele

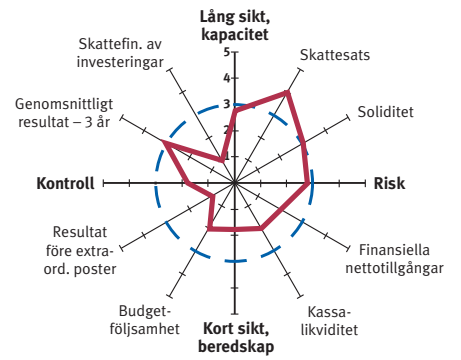
Storuman

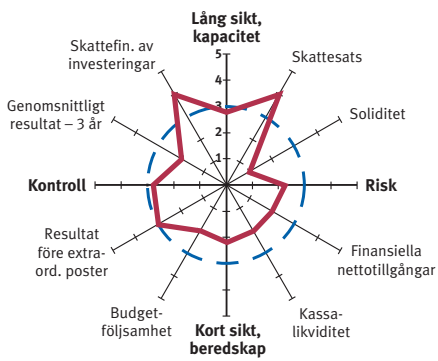
Strömsund

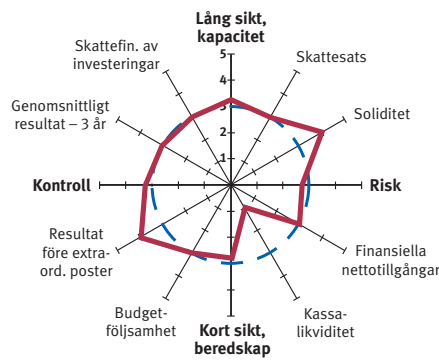
Sundsvall

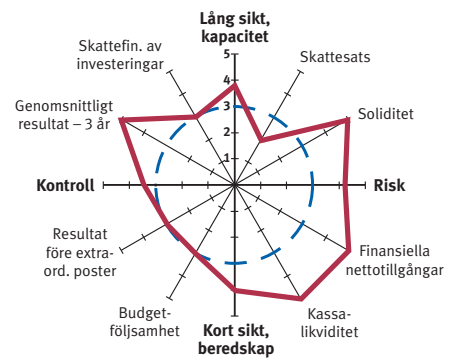
Timrå

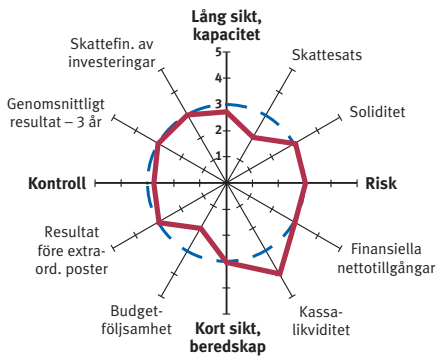
Umeå

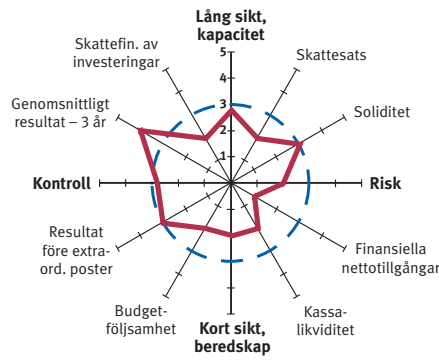
Vilhelmina

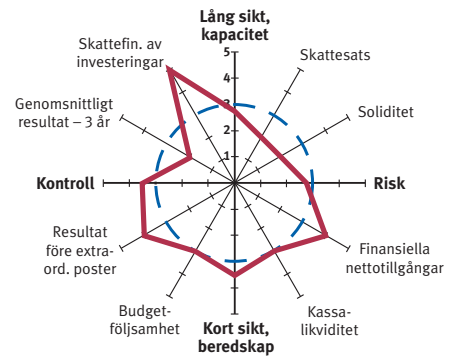
Vindeln

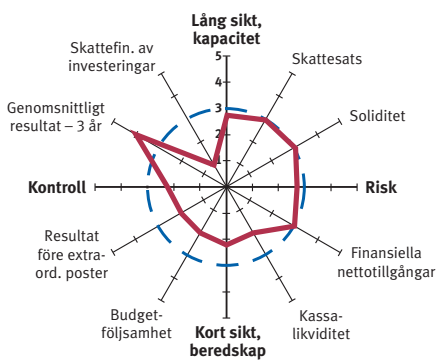
Vännäs

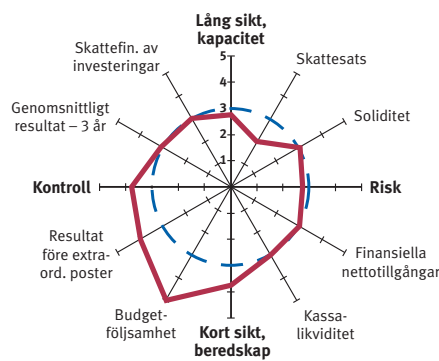
Ånge

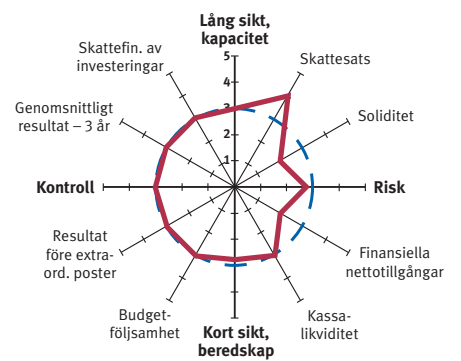
Åre

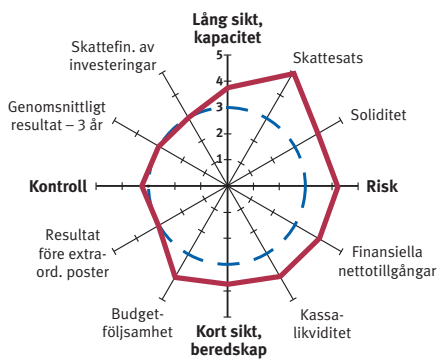
Åsele

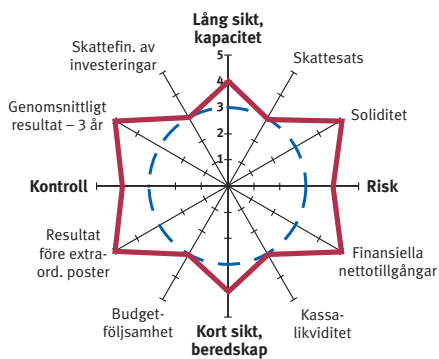
Älvsbyn

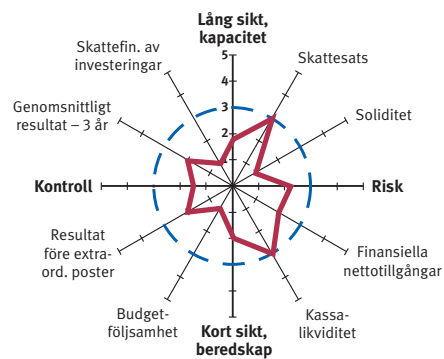
Örnsköldsvik

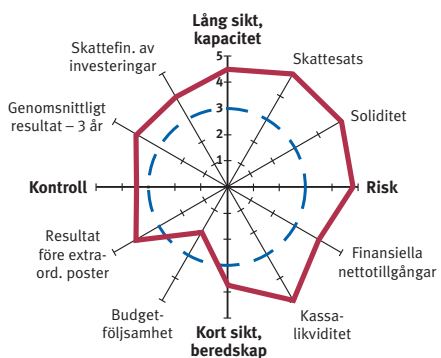
Östersund

Överkalix

Övertorneå

Finansiella nyckeltal år 2006

Skattesats, kr		Soliditet, %		Fin. nettotillgångar, %		Kassalikviditet, %	
Övertorneå	21,53	Piteå	45	Härjedalen	51	Härjedalen	376
Örnsköldsvik	21,79	Luleå	42	Skellefteå	42	Övertorneå	262
Jokkmok	21,88	Vilhelmina	40	Östersund	29	Norsjö	223
Piteå	22,03	Övertorneå	40	Norsjö	22	Vilhelmina	209
Arvidsjaur	22,08	Östersund	35	Vilhelmina	18	Malå	155
Boden	22,13	Norsjö	33	Övertorneå	17	Lycksele	144
Älvsbyn	22,23	Härjedalen	31	Piteå	16	Piteå	138
Arjeplog	22,28	Arjeplog	25	Härnösand	14	Dorotea	131
Haparanda	22,28	Skellefteå	24	Ånge	13	Krokom	123
Luleå	22,28	Boden	22	Berg	12	Skellefteå	115
Sundsvall	22,29	Dorotea	22	Lycksele	7	Bräcke	105
Gällivare	22,33	Örnsköldsvik	19	Malå	7	Gällivare	101
Kalix	22,33	Lycksele	18	Boden	4	Örnsköldsvik	99
Timrå	22,34	Storuman	14	Örnsköldsvik	1	Boden	96
Östersund	22,37	Umeå	12	Umeå	-1	Storuman	93
Robertsfors	22,40	Åsele	9	Åre	-1	Vindeln	93
Skellefteå	22,40	Åre	8	Strömsund	-7	Nordmalling	92
Storuman	22,40	Gällivare	7	Arvidsjaur	-8	Åsele	92
Pajala	22,48	Berg	5	Gällivare	-9	Robertsfors	88
Krokom	22,52	Jokkmok	5	Kiruna	-9	Överkalix	85
Bräcke	22,57	Vindeln	5	Luleå	-12	Strömsund	84
Åre	22,57	Sundsvall	2	Krokom	-13	Pajala	81
Överkalix	22,58	Vännäs	2	Åsele	-16	Jokkmok	79
Umeå	22,60	Kiruna	-1	Kramfors	-17	Ånge	79
Nordmalling	22,65	Malå	-1	Vindeln	-17	Älvsbyn	78
Härjedalen	22,82	Arvidsjaur	-3	Robertsfors	-18	Östersund	78
Kiruna	22,83	Kalix	-7	Nordmalling	-19	Berg	76
Kramfors	22,84	Haparanda	-10	Bräcke	-22	Kramfors	68
Lycksele	22,85	Härnösand	-10	Sollefteå	-22	Härnösand	67
Berg	22,87	Sollefteå	-10	Storuman	-25	Kiruna	63
Bjurholm	22,90	Bräcke	-11	Dorotea	-26	Kalix	60
Dorotea	22,90	Nordmalling	-11	Timrå	-27	Sollefteå	60
Sorsele	22,90	Ånge	-11	Arjeplog	-28	Åre	59
Vilhelmina	22,90	Älvsbyn	-13	Överkalix	-28	Timrå	58
Vindeln	22,90	Strömsund	-15	Jokkmok	-29	Arvidsjaur	56
Vännäs	22,90	Robertsfors	-16	Pajala	-29	Sundsvall	55
Åsele	22,90	Krokom	-23	Älvsbyn	-30	Vännäs	55
Ånge	23,03	Pajala	-24	Sundsvall	-31	Ragunda	54
Härnösand	23,04	Sorsele	-24	Kalix	-35	Bjurholm	50
Strömsund	23,07	Överkalix	-28	Sorsele	-45	Haparanda	49
Sollefteå	23,09	Bjurholm	-35	Vännäs	-47	Sorsele	48
Malå	23,15	Kramfors	-37	Haparanda	-48	Arjeplog	41
Norsjö	23,15	Timrå	-37	Bjurholm	-60	Luleå	36
Ragunda	23,57	Ragunda	-51	Ragunda	-60	Umeå	35
Medel	22,59	Medel	2	Medel	-11	Medel	97

Länsvisa jämförelser 2006

Finansiella nyckeltal 2006

	Jönköpings län	Västra- Götalands län	Örebro Län	Övre Norrland (totalt) ¹	Riket ²
Nettokostnader /skatteintäkter (inkl. finansnetto och avskrivningar), %	97,4	96,9	97,0	97,4	97,2
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	114	132	163	143	136
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	8	7	5	7	7
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens nettokostnader, %	2,1	2,6	2,5	2,2	2,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren /verksamhetens kostnader, %	1,4	1,9	1,1	1,4	1,6
Soliditet inkl. samtl pensionsförpliktelser och löneskatt, %	5	8	-20	2	5
Primärkommunal skattesats, kr	21,34	21,76	21,55	22,59	21,82
Kassalikviditet, %	65	69	80	97	79
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-18	-11	-11	-11	-11
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	0,1	0,1	0,5	-0,3	0,2

1) Medelvärde av de 44 kommunerna i de fyra länen Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

2) Genomsnittet av 110 granskade kommuner som använder finansiella profiler

Västra Götaland redovisade återigen det starkaste resultatet

Det län som redovisade starkast genomsnittligt resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader under 2006 var Västra Götaland med 2,6%, tätt följda av Örebro med 2,5%. Av de övriga länen, låg Övre Norrlands länen på ett resultat på 2,2% och Jönköping låg på 2,1%. Totalt redovisade riket ett resultat på ca 2,5%.

Största investeringarna gjordes återigen i Jönköpings län

Det var Jönköpings län som återigen gjorde de största investeringarna. I snitt investerade kommunerna i länet under 2006 för 8% av sina nettokostnader. Västra Götaland och Övre Norrland låg på 7%. Klart minst investerades det i Örebro med 5%. Totalt i riket blev det ett genomsnitt på ca 7%.

Örebro hade den starkaste skattefinansieringsgraden av investeringarna

Örebro hade tack vare ett en lägre investeringsvolym den starkaste skattefinansieringsgraden av investeringarna. Den uppgick till 160%. Svagast skattefinansieringsgrad med 114% hade Jönköpings län, vilket förklarades av främst en högre investeringsvolym än genomsnittet. Västra Götaland låg på 132% och Övre Norrlands länen på 143%. Totalt i riket hamnade kommunerna på 136% i genomsnitt.

Högst soliditet i Västra Götalands län

Västra Götalands län (8%) låg i topp när det gällde soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt. I Jönköping låg den på 5% och i Övre Norrland på 2%. Klart lägst soliditet har Örebro län med -20%. I länet finns dock några kommuner med väldigt svag soliditet som drar ner snittet. Totalt i riket uppgick soliditeten till 5%.

Likviditeten varierar mellan länen

Kassalikviditeten varierade mellan länen. Starkast likviditet hade Övre Norrland med ett genomsnitt på 97%. Därefter följde Örebro med 80%, Västra Götaland med 66% och Jönköping med 65%. Totalt gör det 79% i riket. I samtliga län skedde en liten förbättring av den genomsnittliga likviditeten jämfört med 2005.

Sammanfattningsvis

En översiktlig analys av de tre jämförda länen visar att kommunerna i Västra Götaland i genomsnitt förefaller ha en något starkare resultatnivå och ett lite starkare finansiellt handlingsutrymme än kommunerna i Jönköping, Örebro och Övre Norrland. Dessa tre län förefaller dock vara jämbördiga finansiellt, förutom att den kortsiktiga betalningsberedskapen är något starkare i Övre Norrland och den långsiktiga handlingsberedskapen i Örebro län är något svagare.

Kommunforskning i Västsverige är en forskningsorganisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Organisationen och verksamheten utgår ifrån ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting i Västsverige och Göteborgs universitet. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö vid Göteborgs universitet.

KFi bedriver idag en omfattande forskningsverksamhet framför allt inom områdena ekonomistyrning, finansiell analys, organisationsförändring och effektivitetsbedömning.

**KommunForskning
i Västsverige**

Pilgatan 19a • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00 • Fax 031-786 59 09
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se